

Από την παράσταση «Η μεγάλη και θαυμαστή ιστορία του εμπορίου».

ΝΤΑ, ΓΙΑΝΝΗ ΛΕΟΝΤΑΡΗ

γνυται το πολιτικό

έχουν μια ραγδαία επιδεινούμενη σχέση με το σώμα τους: γύρω μας κυκλοφορούν σώματα σε νευρική κρίση. Τα μόνα σώματα που παρατηρούμε να έχουν άνεση, είναι των εκπροσώπων της εξουσίας. Αυτοί, λοιπόν, στην παράσταση παρουσιάζονται με μια σχέση με το σώμα τους φαινομενικά κανονική: παρατηρεί ο Γ. Λεοντάρης.

Ανακύκλωση συμπεριφορών

Ο Πομερά, εκτός του ότι σκηνοθετεί μόνο δικά του θεατρικά έργα, μέχρι πριν από λίγα χρόνια δεν έδινε τα έργα σε κανέναν άλλο να τα σκηνοθετήσει. Με τους Εμπόρους, σε σκηνοθεσία του Γιάννη Λεοντάρη, ήταν η πρώτη φορά που εμπιστεύτηκε σε κάποιον άλλο θεατρικό κείμενο του για να το σκηνοθετήσει. Σε εκείνη την παράσταση ο Γιάννης Λεοντάρης έμεινε κοντά στη σκηνοθετική προσέγγιση που επέλεγε ο ίδιος ο Πομερά, δηλαδή λιτή και ρεαλιστική σκηνοθεσία. Στην παρούσα παράσταση «Κύκλοι/Ιστορίες», η ομάδα Κανιγκούντα πειραματίστηκε με διαφορετικούς τρόπους, τους οποίους ο Πομερά είχε την ευκαιρία να παρακολουθήσει τις μέρες που ήρθε στην Αθήνα. Πώς είδε αυτόν τον σκηνοθετικό τρόπο; «Θεώρησε εξαιρετικά ενδιαφέρουσα αυτή τη διαφορετική σκηνοθετική αντίληψη, είδε το έργο του σαν να ήταν ο ίδιος έξω από αυτό, σαν να ήταν δουλειά κάποιου άλλου. Ήταν, μάλιστα, εξαιρετικά γενναίος, παρατρύνοντάς μας να μη «σεβαστούμε» το κείμενο, να παρέμβουμε, πράγμα που, ωστόσο, δεν έχουμε κάνει» λέει ο Γιάννης Λεοντάρης.

Τα έργα του Πομερά, τουλάχιστον αυτά με τα οποία έχει έρθει σε επαφή το ελληνικό θεατρικό κοινό, έχουν ιδιαίτερη σχέση με την έννοια της χρονικότητας. Μοιάζει να είναι για τον Πομερά σημαντικό στοιχείο να εξερευνήσει και να παρουσιάσει το θέμα του σε διαφορετικές χρονικές περιόδους. «Στο μεν έργο «Η μεγάλη και θαυμαστή ιστορία του εμπορίου» υπάρχει μια γραμμικότητα, δηλαδή αφηγηματικά κινούμαστε από μια προγενέστερη περίοδο σε μια μεταγενέστερη. Στο έργο «Κύκλοι/Ιστορίες» κάνει κύκλους, δηλαδή υπάρχουν

ιστορίες που τις ξεκινά, τις αφήνει και τις ξαναπιάνει, και υπάρχουν ιστορίες που παρουσιάζονται ανάποδα ως προς το χρόνο. Αυτό που, νομίζω, επιδιώκει ο Πομερά είναι να βάλει μπροστά μας την ιστορία όχι ως μια γραμμική εξέλιξη, αλλά ως μια ανακύκλωση συμπεριφορών-μεταφρασμένων ως προς τα εξωτερικά τους στοιχεία που επηρεάζονται από την εποχή- που στον πυρήνα τους έχουν κοινή αφετηρία.

Για παράδειγμα, ένα κεντρικό ζήτημα που πραγματεύεται ο Πομερά στους *Κύκλους/Ιστορίες* είναι το ζήτημα της πίστης. Το ζήτημα αυτό το βλέπει καλειδοσκοπικά. Υπάρχει η πίστη ενός ιππότη στο Μεσαίωνα, που τον οδηγεί στο θάνατο. Υπάρχει η ρητορική του ισχυρού, ο οποίος λέει στους άνεργους ότι θα βρείτε δουλειά, αν έχετε πίστη στον εαυτό σας. Επικαλείται δηλαδή την πίστη ως αιτία της ανεργίας τους. Υπάρχει ο ρόλος του παρουσιασμού που παρεμβαίνει στη δράση απευθυνόμενος στους θεατές και τους παροτρύνει να πιστεύουν στον εαυτό τους αποκαλύπτοντας στο τέλος ότι αυτό που θέλει είναι να γίνουν καταναλωτές».

Πουλιέμαι - αγοράζομαι

Μάλιστα, εδώ ακριβώς βρίσκεται άλλο ένα χαρακτηριστικό στοιχείο που απασχολεί τα έργα του Πομερά: η σχέση «πουλάω-αγοράζω». «Νομίζω ότι ο στόχος του δεν είναι να περιοριστεί στην κυριολεκτική διάσταση», επισημαίνει ο Γιάννης Λεοντάρης. «Αποκαλύπτει πτυχές και επιλογές της καθημερινής ζωής και συμπεριφοράς μας, στις οποίες έχει εισχωρήσει αυτό το δίπολο. Εδώ νομίζω ότι βρίσκεται και ένα από τα μεγάλα προσόντα της γραφής του Πομερά, ότι εκεί που νομίζεις ότι επικεντρώνει το ενδιαφέρον του στο υπαρξιακό, ξαφνικά μέσα σε αυτό εκρήγνυται το πολιτικό και αντίστροφα, εκεί που νομίζεις ότι αναφέρεται σε μια ιστορική συγκυρία και είναι απολύτως πολιτικός, αποκαλύπτεται το υπαρξιακό».

Όπως είπε και ο ίδιος ο Πομερά στη συνάντησή του με το κοινό στο Γαλλικό Ινστιτούτο: «Αυτό που προσπαθώ να κάνω εδώ και μερικά χρόνια με τα έργα μου, είναι να παρουσιάσω ένα θέατρο ανθρωπολογικό.

Προσπαθώ όταν γράφω να δρω ως αν ήμουν ανθρωπολόγος. Σαν κάποιον, δηλαδή, που προσπαθεί να παρατηρεί τον άνθρωπο από κάποια απόσταση και που επιχειρεί να αποδράσει από την πραγματικότητα καθώς την παρατηρεί».

Κλείσαμε τη συζήτηση μας με τον Γιάννη Λεοντάρη αναφερόμενοι στην πιθανή παραδοξότητα της φιλοξενίας μιας πολιτικής παράστασης στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών. «Μας έχει απασχολήσει» απαντά ο Γιάννης Λεοντάρης. «Όμως, κατά τη διάρκεια της πρόβας, μιας παράστασης που κρύβει πολλούς κινδύνους, αισθανθήκαμε ότι πραγματοποιούμε αυτό που για εμάς σημαίνει θεατρική έρευνα. Δοκιμάσαμε καινούργια πράγματα, χωρίς να μας φοβίζει η πιθανότητα κάποια από αυτά να μη λειτουργήσουν. Η οικονομική ασφάλεια που έχουν οι άνθρωποι που έφτιαξαν αυτόν το χώρο παρέχει τη δυνατότητα σε άλλους να ρισκάρουν. Νομίζω αυτό έχει να κάνει με τα πρόσωπα. Ο ίδιος χώρος θα μπορούσε να ήταν απλώς πολύ απωθητικός αν άλλα πρόσωπα έκαναν τις επιλογές».

* Τα δύο έργα του Ζοέλ Πομερά, «Η μεγάλη και θαυμαστή ιστορία του εμπορίου» και «Κύκλοι/Ιστορίες» κυκλοφόρησαν πρόσφατα στα ελληνικά από τις εκδόσεις Ψυχή, σε μετάφραση της Λουίζας Μητσάκου.

Ζωή Γεωργούλα

Ο θίασος Κανιγκούντα στο έργο «Κύκλοι/Ιστορίες»

Οι «Κύκλοι/Ιστορίες» ανεβαίνουν σε μετάφραση Λουίζας Μητσάκου. Σκηνοθεσία - μουσική επιμέλεια - σχεδιασμός ήχου: Γιάννης Λεοντάρης. Σκηνικά - κουστούμια: Θάλεια Ιστικοπούλου. Φωτισμοί: Μαρία Γοζαδίνου. Επιμέλεια αυτοσχεδιασμών «viewpoints»: Ρεβέκα Τσιλιγκαρίδου. Βοηθός σκηνοθέτη: Αιμιλία Βάλβη. Βοηθός σκηνογράφου ενδυματολόγου: Μαρία Παπαϊωάννου.

Παίζουν (με αλφαβητική σειρά): Γιάννης Αναστασάκης, Ανθή Ευστρατιάδου, Ευθύμης Θέου, Μαρία Μαγκανάρη, Θέμης Πάνου, Παναγιώτης Παπαϊωάννου, Ρεβέκα Τσιλιγκαρίδου, Γιώργος Φριντζήλας.

αποδεχτεί εσύ πρώτος την σου.

Στη δεύτερη ιστορία, ο Φωλιώτης. Έχει αλλάξει, έχει του παιχνιδιού, στο οποίο τερο από κομπάρσου, αλλά νόμους της αγοράς, τα τεχνικά πωλητής για να πείσει, το ίδιο όσο λες. Προσπαθεί που δεν τα καταφέρνει. κρίκο». Αλλά η ζωή του είναι όταν μαθαίνει πως η γυναίκα είναι κανείς κοντά του για Όλοι έχουν προτιμήσει τη όπως τους έπεισε τελικά.

Έργο σκληρό, χωρίς συναισθήματα. Ποτέ ο κόσμος της εργασίας δεν υπήρχαν αθώα χρόνια. Ως γείρας διαφορές ανάμεσα στα για παράδειγμα. Στην πρώτη γαλλικά σημαίνει ειλικρινή δασκαλεύουν και του φρέσκου, ενώ εξακολουθεί να χέρι του την ομάδα. Η νεόγασια ειδικά σε τέτοια περιπτώσεις των επιχειρήσεων και σκηνη, η ψυχολογία των παιδιών παρατηρήσεων, στη διάρκεια. Το πολύ ενδιαφέρον προϊόντα που πουλούν: σπιδεν πλασάρουν είδη ένδυσης αλλά βιβλία με τα δικαιώματα κόσμου που η έννοια του δικαίου, που οι λέξεις ανανοήνουν την αλήθεια τους, οι πηγή μορφή εμπορεύματος και ρεχόμενο, αυτό που οι σύγχρονοι ανταρτικοί σύστημα να με

Ο συγγραφέας κάνει μια μελέτη με σαφές πολιτικό: ημενικοί πωλητές, όργανα που αγωνίζονται να πουλήσουν στο κέρδος που αποκομίζουν τον εαυτό τους, γίνονται οι ίδιοι

Η ιδέα δεν είναι πρωτότυπη, αλλά σε διάφορες παρτίδες θέατρο και τον κινηματογράφο το περίφημο έργο του Μύλλερ, αλλά και στα «Οικόνες» «American Beauty». Μάλιστα κατά τη διάρκεια της παράστασης θεατρικά και ταινίες σε δωμάτια ξενοδοχείων, που παρουσιάζουν εικόνα του εμπορίου, τον ανταγωνισμό στο επίπεδο είτε των κατώτερων υπαλλήλων χειρισμό του θέματος από τα φέρουν του θεατή που αισθάνεται χλητικό déjà-vu, που αφορούν και το στήσιμο της ίδιας της

Ο Πομερά έβαλε τους ήρωες στο δωμάτιο: ψυχρό, ημιφωτισμένο, περιορισμένες, οι φωνές διόψης. Σκηνοθεσία προσεκτική, όπως ρεαλιστική είναι (Eric Soyer). Εξαιρετικοί φαίνονται τον Renaud Fouquet), η παράσταση είναι οι δυνατότες της terre, Ludovic Moliere, Herp και Patrick Bebi. Και οι πέτυχο έλεγχο εκφραστικών μέσων εξάρσεις συγκίνησης όπου οι ήρωες, να δημιουργήσουν χαρά είναι και σύμβολα καταστάσεων δώσουν την αίσθηση ανθρώπων στην κόψη του ξυραφιού, αποποιούνται τις αληθινότητες με την ψευδαίσθηση και την καταξίωση.